

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni račun štev. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: Cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/4 strani
Din 250.—, 1/8 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—.

Slava narodnemu mučeniku!

Visokošolec Rud. Dolinar na zadnji poti.

Slovenska zemlja — mučeniška
zemlja si zdaj. Travniki ti cvetijo,
pšenica ti kmalu zori in se božjega
sonca veseli in narod čaka blagoslo-
va božjega in uspehov svojega dela.

In v to našo zemljo je kanila ne-
dolžna mlada kri Rudolfa Dolinarja,
kri mučenca za slovenske svetinje!

Zemlja je vztrepetala in narod na
njej! Zgrozila se je, da mora piti ne-
dolžno kri svojega dobrega sina!
Stresla se je v grozi vsa slovenska
zemlja, stresla se je tudi zemlja naše
širje domovine, bolj naša, ka-
kor tistih, ki jo napajajo s krvjo ne-
dolžnih in najbolj idealnih sinov!

Brat je ubil brata, Slovenec je ubil
Slovenca. Zakaj? Nekoč sta bila na
polju dva brata, Kajn in Abel. Daro-
vala sta. Kajn je bil nevoščljiv bratu
Abelu, ker njegova daritev ni bila
sprejeta, Abelova pa je bila. Ubil ga
je sredi polja in pustil tamkaj ležati.
In Bog sam se je oglasil: »(Kajn)
kaj si storil? Kri tvojega brata vpije
do mene. Zato bodi preklet na zem-
lji! Potikal se boš in begal po zem-
lji!« In Kajn je šel v drugo deželo in
ni imel več miru. Tako beremo v
svetem pismu. Tako doživlja-
mo zdaj. Veliko zlo je med nami:
zločini uboja, uboja v jezi, v pijano-
sti, v lakomnosti. Vsakdo, ki ljubi
svoj narod, se vprašuje, kam bo to
vodilo! In vsakomur, ki hoče narod
voditi, bi rekli: Zakaj razbijate de-
kalog, zakaj zametujete božje zapo-
vedi, katerih peta se glasi: »Ne ubi-
jaj!«

In vsem raznim gnusnim ubojem
se je pridružil še uboj zaradi politič-
nega prepričanja. Slovenci štejemo
— hvala Bogu — dozdej še malo ta-
kih ubojev. Najbolje bi bilo, da bi ne
imeli šteti nobenega! Ali morda ne
leži nad nami Slovenci zaradi te ne-
složnosti ono prokletstvo, ki ga je
Bog izrekel nad Kajnom: »Potikal
se boš in begal po zemlji!« Kje vse
so naši bratje, daleč po svetu raz-
tepeni, pa še oni, ki bi morali biti
doma, ki bi lahko bili doma; drug
poleg drugega — smo vendar razde-
ljeni na tri države. In doma? In pri
nas? Brat mori brata, brat brata iz-

daja, ovaja, — in zemlja naša, na-
mesto da bi bila raj, bi naj postala
morišče?

Katoliški Slovenci! Ta žrtev zloči-
na pred nami, ta mlada, plemenita
žrtev naj iztrezne ves narod, da se

mo pozdravljal in molil zate. Ti pa,
Rudolf, povsod kliči narodu: Vstani,
narod, izloči iz svoje sredine zločine
in zločince, da boš na svoji zemlji
plemenit, kakor je plemenita tvoja
zlata pšenica!

*

Slovo Konjičanov od mučeniške žrtve

Truplo mučeniško preminulega vi-
sokošolca Rudolfa Dolinarja so pre-
peljali iz Prihove, kjer je bil izvršen
umor, v Slov. Konjice in so ga tam
položili na mrtvaški oder 10. junija v
dvorani hranilnice. Oder so okinčali
s cvetjem konjiški fantje ter dekleta.
Krasilo ga je 11 velikih vencev, ka-
tere so poklonili mučeniški žrtvi ma-
riborska mestna občina, Tiskarna sv.
Cirila, konjiški fantje, dekleta, JRZ
v Konjicah, centrala JRZ, Slovensko
katoliško akademsko starešinstvo v
Konjicah in še drugi.

S hiš konjiškega trga so oznanjale
smrt mladega visokošolca črne za-
stave. Tržani in okoličani so priha-
jali drug za drugim, da so pokropili
mučenika, kojega truplo so sprejeli v
svojo sredino z isto ljubeznijo, kakor
če bi bil tamošnji domačin.

Dne 11. junija ob 9 predpoldne je
prišel žalni sprevoz iz Konjic ob šte-
vilni navzočnosti mladine, tržanov,
okoličanov ter odličnih žalnih gostov
iz Maribora. Krsto so prenesli iz dvo-
rane pred hranilnico domači kmečki
fantje ob spremstvu ljubljanskih vi-
sokošolcev. Konjiški arhidijakon To-
vornik je opravil ob asistenci deka-
nijske duhovščine pogrebne molitve.
Po končanem obredu je spregovoril
v imenu Slov. kat. starešinstva v Ko-
njicah starešina okrajnega sodišča v
Konjicah g. Andrej Levstek. Govor-
nik je podčrtal žalostno dejstvo, da
je padel Rudolf Dolinar kot žrtev
ljudi, ki nočejo dati miru slovenske-
mu narodu. Zločin se je zgodil ob
času, ko veljajo zakoni za vse in ko
se že krepko uveljavlja volja in pra-
vica ljudskih množic. Dolinar je da-
roval svojo kri za pravice slovenske-
ga naroda, zato je narodni mučenik
in narod bo častil njegov spomin.

tesno oklene božjih zapovedi in se
zvesto drži tudi njene pete postave:
»Ne ubijaj!«

»Moje je maščevanje« — je rekel
Gospod. Toda eno maščevanje izvrši-
mo tudi mi: prisezimo: Naš narod
mora postati povsem zdrav! Zločin-
stvo se mora izločiti v celoti! Bodi-
mo močni, odločni in plemeniti!

In tebi, ki si padel in umrl sredi
pšenice: Padel si kot zlato pšenično
zrno, ki umrje, a požene nov klas
stoternih zrn! Vsak slovenski fant,
vsak slovenski mož bodi tako zdravo
zrno in naj ob spominu nate postane
močen, odločen in plemenit!

Preko vse Slovenije od nemške do
italijanske meje si romal na svoji
zadnji poti. Povsod te je narod ne-

Za g. Levstekom je spregovoril g. dr. I. Leskovar, bivši oblastni predsednik, ki je orisal ozračje, v katerem je prišlo do teške žrtve in žalitve slovenskega naroda.

Po teh poslovnih besedah so odpeli domači fantje žalostinko in sprevod se je pomikal v cerkev ob zvokih godbe Prosvete. V cerkvi je govoril mučeniku do solz ganljivo slovo g. monsignor I. Vreže iz Maribora, kojega pesniško ubrani govor prinašamo na uvodnem mestu.

Po nagovoru v cerkvi je daroval g. arhidijakon slovesno sv. mašo in zatem se je razvil pogrebni sprevod iz cerkve skozi Konjice do mesta, kjer je čakal krsto pogrebni avto ljubljanske mestne občine. Krsto so nosili konjiški fantje in ob nosačih so stopali katoliški akademiki.

Pred prevozom se je poslovil od nesrečnega tovariša akademik g. Leskovar, ki je pomenljivo poudaril, da je Dolinarjevo srce izkrvavelo med zelenjem in cvetjem na sveti slovenski zemlji za najlepše, kar je premoglo — za veliko slovensko idejo!

Po ganljivih tovariševih besedah so zapeli konjiški fantje zadnje slovo, g. arhidijakon je še blagoslovil krsto in pogrebni avto je odpeljal mučeniškega gostarilca proti Celju.

Počastitev Celja

Izredno veličastno je počastilo prevoz krste narodnega mučenika Celje, ki je bilo 11. junija že zgodaj zjutraj v žalnih zastavah.

Šolska mladina in ljudske množice so čakale z občudovanja vredno vztrajnostjo prihod pogrebnega avtomobila malodane celo predpoldne. Ob 10 so zagorele vse celjske javne luči, vsi lokali in pisarne so bile zaprte. Ob pol dvanajstih so oznanili zvonovi celjskih cerkva bližanje pogrebnega avtomobila, katerega so spremljali na poti od Konjic do Celja trije drugi avtomobili. Ravno opoldne je pričakal celjski žalni sprevod krsto. Na čelu je korakala godba, za njo zastopniki fantovskega odseka v krogih in narodnih no-

šah s črno ovito zastavo, za njimi dekleta v narodnih nošah in s šopki. Za krsto so se uvrstili g. okrajni načelnik, mestni župan ter podžupan, predstojnik policije, predstavniki oblasti, katoliško starešinstvo iz Celja, Gospejno društvo ter narodno ženstvo.

Pred krsto so stopali dijaki in akademiki, ki so nosili venca iz belega cvetja. En venec je podarilo Celje in je nosil napis: »Slovenski žrtvi — Celjani«. Drugi venec je bil dar celjskih katoliških visokošolcev.

Po mestu je spremljala žalni sprevod večtisočglava množica. Sprevod se je ustavil pred magistratom. Odprli so pogrebni avto in govoril je v imenu celjskih akademikov g. Rado Hodžar, ki je želel ob koncu mučeniškemu tovarišu srečno pot v ljubljeno rojstno grudo.

Po tovariških besedah se je poslovil v imenu katoliškega starešinstva ravnatelj Mohorjeve tiskarne dr. Fr. Kotnik s pomenljivimi besedami: »Dragi tovariši! Slovenski može niso padli pod udarci bratove roke! Ti pa si mlada žrtev, ki Te je strl brat! Maščevanje je Gospodovo! Ko se od Tebe poslavljamo, dragi tovariš, nam je v tolažbo in prepričanje, da si hodil po poti pravice in resnice, po kateri so hodili vsi naši vzorniki in po kateri je hodila s Teboj in bo hodila za Teboj vsa slovenska katoliška akademska mladina. Sicer odhajaš iz našega slovenskega občestva, a duševno boš še vedno združen z njim! Bog s Teboj, tovariš Rudolf Dolinar!«

Celjski »Zvon« je odpel žalostinko, nakar se je zahvalil za sprejem in počastitev v imenu Akademske zveze g. Franjo Zebot ml. Vsi številni navzoči so zaklicali trikratni »Slava!« Zvonovi so zvonili, žalni sprevod je posodil mučeniku ob zvokih žalostnih koračnic pot do Glazije, kjer se je poslovil z mahanjem robcev.

Med Celjem in Ljubljano

Po vseh župnijah ob državni cesti od Celja do Ljubljane so počastili prevoz

krste z zvonjenjem in s pobožno molitvijo. V St. Petru v Savinjski dolini je g. župnik dr. Jančič blagoslovil krsto in molil z vasčani. Isto se je ponovilo na Vranskem.

Na mrtvaškem odru v Ljubljani

Ljubljana se je pripravila na dostojen sprejem mladostnega narodnega mučenika z žalnimi zastavami. Pogrebni avto je pripeljal krsto v Ljubljano ob treh popoldne pred Akademski dom, kjer je sporočil zbranim g. šolski upravitelj Bratuž iz Slov. Konjic, da izročajo truplo našega mučenika Slovenske Konjice Ljubljani.

Koj nato so prenesli krsto v dvorano Akademskega doma, v katerega so se začele zgrinjati množice mladine ter odraslih, da pokropijo krsto, katero so zagrnili številni venci od vseh krajev globoko žalujoče Slovenije.

Krsto pokojnika v Akademskem domu je pokropilo ter zanj molilo 20.000 ljudi.

Pogreb v Ljubljani

V soboto 12. junija predpoldne se je vršil v Ljubljani slovesen pogreb mučeniške žrtve. Pogreba so se udeležili poleg mladine ter ljudskih množic iz vse Slovenije: notranji minister dr. Korošec, minister dr. Miha Krek, prvi kot predsednik, drugi kot podpredsednik JRZ, ban dr. Natlačen z uradništvom banovine. Žalni sprevod, ki se je spremenil v žalno manifestacijo vsega slovenskega naroda, se je ustavil pred vseučiliščem, kjer je bilo več poslovnih govorov tovarišev rajnega.

Od vseučilišča je krenil sprevod v stolno cerkev, kjer je bila slovesna sv. maša. Izpred stolnice se je nadaljeval žalni sprevod na pokopališče k Sv. Križu, kjer so položili krsto po odpetju žalostink in po zadnjih poslovnih besedah v stalni grob.

*

Rajni Dolinar Rudolf je bil kmečki sin iz Lučin pri Škofji Loki. Bil je zgleden, res katoliški visokošolec in najstarejši sin družine z desetimi otroci.

Umor visokošolca Rud. Dolinarja.

O umoru visokošolca R. Dolinarja sporoča banska uprava sledeče:

V zvezi z demonstracijami ob priliki prihoda predsednika JNS Petra Živkoviča v Maribor, Konjice in Celje dne 8. junija, so istega dne ob 20 na državni cesti blizu Prihove pristaši JNS, okrog 15 po številu, iz zasede napadli dva avtobusa, katera sta vozila pristaše JRZ.

Napad se je izvršil z revolverji, noži, bokserji in kamenjem. Napadeni so se sicer napadalcev ubranili, vendar pa sta bila dva akademika lažje ranjena, ostali so dobili samo praske.

Po odbitem napadu so napadeni nadaljevali vožnjo, pogršli pa so akademika-filozofa Rudolfa Dolinarja, rojenega dne 11. aprila 1915 v Lučinah, občina Trata, okraj Škofja Loka in tja pristojnega. Dognali so, da so ga napadalci odvedli s Teboj.

Naslednjega dne, dne 9. junija, okrog 10 je orožniška patrulja Dolinarja našla

mrtvega pod državno cesto pri Prihovi, kakih 50 korakov oddaljeno od mesta napada.

Sodno raztelesenje filozofa R. Dolinarja ki je bilo izvršeno v mrtvašnici na Prihovi, je dognalo, da je dobil zabodljaj z nožem v hrbet. Nož je prodril v pljuča pod desno lopatico med tretjo in četrto rebro v širini 2 cm in 4 cm na globoko. Smrt je nastopila radi izkrvavitve.

Ugotovljeno je, da je napad organiziral in se ga tudi dejansko udeležil Slavko Reja, upravnik »Mariborskega Večernika Jutra«, mariborskega glasila JNS.

*

Mariborska policija je prejela v zvezi z umorom akademika Dolinarja te-le: upravnik »Jutra« in »Večernika« v Mariboru Slavka Reja, ki je organiziral ves napad; dalje Srečka Krajnc, trgovca iz Pesnice, ki je dal tovorni avto na razpolago ter se je napada tudi sam udeležil; njegovega šoferja Alojza Pezdíček iz Pesnice, dr. Milana Gorišek, sina odvetnika iz Sv. Lenarta v Slov. goricah, ki je dal na razpolago osebni avto ter ga je sam šofiral; Siliča Ivana, upokojenega stražnika in

sluga uprave »Jutra« in »Večernika«; Kordić Franca, zasebnega uradnika brez posla iz Maribora; Primeca, tajnika JNS v Hočah; Brajkoviča, pekovskega pomočnika mariborske uradniške nabavljalne zadruge; Bajgot Ivana, trgovca iz Sv. Lenarta v Slovenskih goricah, Bunc Jožefa, uslužbenca Nabavljalne zadruge v Mariboru. — Klug Hans, svak Srečka Krajnc, je pobegnil najbrže v Avstrijo.

Omenjene je prepeljala oblast 10. junija popoldne v Ljubljano, kjer se vrši nadaljnja preiskava.

S požigom hočejo ublažiti krivdo.

O dogodku v Ljubljani razglša banska uprava sledeče:

V noči od 12. na 13. junija je bil okrog ene na letnem telovadišču ljubljanskega Sokola zlonamerno zažgan paviljon v vrednosti okrog 30.000 Din.

Na podlagi dosedanje policijske preiskave, ki pa še ni zaključena, je upravičeno prepričanje, da so paviljon zažgali na-